

ROZNIEMOC SIĘ (40) *vb pf*

się (32), się (8).

Pierwsze o oraz e jasne; inf z tekstu nieoznaczającego ó; w praet, plusq i con sg m -mógł; w imp -moż; part z tekstów nieoznaczających ó; w pozostałych formach o prawdopodobnie jasne (tak w 2. niemoc).

inf rozniem(o)c się (1). ◇ fut 2 sg rozniemożesz się (1). ◇ 3 sg rozniemoże się (5). ◇ praet 1 sg m -m się rozniemogł (2). ◇ 3 sg m rozniemogł się (24). f rozniemogła się (1), [rozniemogła się jest]. n rozniemogło się (1). ◇ imp 2 sg rozniemoż się (1). ◇ con 3 sg m by się rozniemogł (1). ◇ part praet act rozniem(o)gszy się (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (pięć z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

Rozchorować się, zachorować; aegrotare Vulg, PolAnt; infirmari Vulg; aegrotum esse Mącz; cadere a. incidere a. labi in morbum, concidere a. contrahere morbum, corripit morbo, incidere in febres Cn (40) : PatKaz I 11v, 12v; OpecŻyw 66v; RejRozpr I2; RejJóz B4; RejKup h5; KrowObr 81v; A wždy ni się obaczyłz gdy się rozniemożelz. RejWiz 112v; á zołtawił mie moy pan żem się rozniemogł dziś trzeci dzień. Leop 1.Reg 30/13, 3.Reg 14/1; RejZwierz 22v; BielKron 83, [842]v, 87, 206v, 218v, 403v, 459v; SienLek 32v; A gdyż się już łtárzał [król Parkus]/ rozniemogł się bárzo HistRzym 30v, 64; RejPos 243; Iż mułielicie wy nie łychać o oney łifce co rozniemogły się leżálá w gorący dzień pod drzewem ná zieloney trawie á muchy iá obłiádły. RejZwierc 39v; A nie włyłyłz by kto dziś zacny ináczey zdechl iedno powiedzą/ iż byli tám ná iedney bieliedzie támże się rozniemogł/ także chárłáł chárłáł áżci połzedł. RejZwierc 60, 154; gdyby się on pierwłzy [chorąży] rozniemogł [!] álbo zabit był/ wnet ná iego mieylce drugi zárázem łtánął BielSpr 6v; BiałKaz C2v; Pozowieli też kto takowego mężoboyć [!] ciuuliter, y łkázá mu łiedzenie zá głowy/ á vmrze rozniemogły się w kilká niedziel po záśiędzieniu/ to [...] GórnRozm Cv; LatHar 648; [á już tá páni náłwięłłza máiácz wiele lat łwiętych y ná łtárołcz opułzczoná od moci cyelełney rozniemogłá łye JanKoszŻyw E2v, Dv, E, H; Leop Gen 48/1 (Linde); LustrRus I 13; HerbOdpow Zz6; Rozniemoże się woł komu/ wnet łzuka lekárłtwá WujPosN 1584 II 242 (Linde); WerReguła 151; GębMemor 151, 205, 219].

rozniemoc się dla czego [= od czego] (1): [rycerz] rozniemogł się iey [panny] bárzo: tak iż dla wielkiej miłóści rozniemogł się. HistRzym 84v.

rozniemoc się z czego [= od czego] (1): Tráfiło się w then czás/ iż ieden kupiec wielki Máchometan rozniemogł się/ z zátwárdzenia wielkiego żadne mu lekárłthwo nie chćiáło pomoc/ á był już blisko łmierci. BielKron 459.

rozniemoc się na co (1): Po tym roku trzydziętego dziewiątego Krolowánia łwego rozniemogł się Alá ná nogi łwoie/ á niemoc iego byłá bárzo cięłzka BudBib 2.Par 16/12.

Zwoty: »rozniemoc się na łmierć« = aegrotare ad mortem PolAnt (5): BielKron 25v, 342, 438v; HistRzym 90; W onych czáliech rozniemogł się Ezechiałz áż ná łmierć BudBib 2.Par 32/24; [w then czás się Adám rozniemogł ná łmierć włthárości łwoiey PostępekPrCzart 38; BielKron 1597 41 (Linde)].

»(w)rzkomo się rozniemoc« = symulować chorobę (3): RejZwierz 118v; Assimula te quasi aegrotus sis, Rzkomo się rozniemoż. Mącz 394d; GórnRozm I4.

[Przen: Defzcz powolny odłáczyłz boże dziedzinie twoiey/ y rozniemogłá się iest [infirmata est]/ ále ty łtwierdziłes iá. PsKrak 1532 67/10.]

Synonimy: rozboleć, rozboleć się, rozchorować się, rozchorzeć się, rozstękać się.

Formacje współrdzenne cf 2. MOC.

Cf [ROZNIEMOGLY], [ROZNIEMOŻENIE]

RS